

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I. K. K.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. M. B., advokátkou so sídlom v B., proti žalovanému **O.**, so sídlom v B., IČO: X., **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 4 C 309/1996, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 16. marca 2005 sp. zn. 1 Co 79/2004, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bardejov rozsudkom zo 14. apríla 204 č.k. 4 C 309/1996-82 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca v rámci ochrany osobnosti domáhal uloženia povinnosti žalovanému verejne sa ospravedlniť žalobcovi za neoprávnený zásah do jeho osobnosti v bloku G. na W. ulici v B. a zaplatiť mu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100 000 Sk. Vychádzal z toho, že žalovaný začiatkom 9. týždňa v roku 1996 vyvesil vo všetkých vchodoch bloku G. a tiež v bloku G. na W. ulici v B. oznam, že žalobca má nedoplatok na nájomnom k 1. mesiacu roku 1996 vo výške 16 517,91 Sk. Podľa názoru súdu tým žalovaný nezasiahol neoprávnenne do práva žalobcu na ochranu jeho osobnosti, lebo išlo o zverejnenie pravdivej informácie – podľa podkladov žalovaného žalobcov nedoplatok v januári roku 1996 skutočne predstavoval 16 517,91 Sk. Súd prvého stupňa účastníkom nepriznal náhradu trov konania. Tento rozsudok napadol žalobca odvolaním.

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 16. marca 2005 sp. zn. 1 Co 79/2004 napadnutý rozsudok potvrdil; rozhodol, že „žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania

a žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal“. Na odôvodnenie potvrdzujúceho výroku uviedol, že zverejnením výšky nedoplatku žalobcu nedošlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu jeho osobnosti. Z výpisov obrátov za roky 1995 a 1996 mal aj odvolací súd preukázané, že dlh žalobcu voči žalovanému v januári 1996 predstavoval 16 517,91 Sk. Pokiaľ žalobca spochybňoval nájomnú zmluvu platnú od 1. októbra 1994 a dodatok k nej platný od 1. januára 1995, odvolací súd poukázal na to, že ide o právne úkony žalovaného určujúce výšku mesačnej úhrady za užívanie družstevného bytu, pri ktorých výšku úhrady určuje predstavenstvo družstva. Za nedôvodné označil odvolací súd aj tvrdenie žalobcu o porušení ústavného práva na prejednanie veci zákonným sudcom. Uviedol, že vec bola pridelená JUDr. V. Z. postupom podľa § 15 ods. 1 O.s.p. z dôvodu, že sudca JUDr. V. P. poukázal 22. októbra 2003 na svoju zaujatosť, ku ktorej viedli neustále verbálne útoky žalobcu na jeho osobu. Výrok o trovách odôvodnil poukazom na § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s odôvodnením, že mu odvolací súd odňal možnosť konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Poukázal pri tom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z roku 1997, v zmysle ktorého „ak dovolateľ v základnom alebo odvolacom konaní navrhoval vykonanie ďalších významných dôkazov rozhodných pre správne posúdenie veci, avšak súd ich podľa svojej voľnej úvahy pre vopred zaujatý nesprávny právny názor nevykonal (§ 120 ods. 1 O.s.p.), a tak z hľadiska objektívneho práva následne rozhodol na neúplnom skutkovom základe, taký postup súdu zakladá dovolací dôvod podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ktorý je prípustný proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu“. Žalobca označil napadnuté rozhodnutie za „totálne nezákonné, postavené na lži a podvode“. Na výzvu súdu doplnil svoje dovolanie a uviedol, že namieta nedostatočne vykonané dokazovanie, založenie rozsudku na „falošných“ dôkazoch predložených žalovaným, ignorovanie jeho argumentácie a nezaobranie sa jeho námietkami odvolacím súdom. Žiadal zrušiť rozsudky súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom by „zainteresovaní sudcovia o jeho kauze už nerozhodovali“.

Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou (§ 241

ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

V každom dovolacom konaní skúma dovolací súd najskôr to, či dovolanie je podané v zákonom stanovenej lehote, či ho podáva na to oprávnená osoba a či dovolanie je procesne prípustné (či sa ním napadá rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné podľa § 237 O.s.p. až 239 O.s.p.). Dovolací súd pri tom rieši len otázky procesnej povahy. K riešeniu ďalších otázok (napríklad z hľadiska výskytu procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. alebo z hľadiska správnosti právneho posúdenia veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) môže dovolací súd pristúpiť až vtedy, keď bolo dovolanie podané v zákonom stanovenej lehote, subjektom oprávneným podať dovolanie a proti rozhodnutiu, ktoré podľa zákona možno týmto mimoriadnym opravným prostriedkom napadnúť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Rozsudok odvolacieho súdu, ktorý napadol žalobca dovolaním, nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1 až 3/ O.s.p., preto prípustnosť jeho dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

So zreteľom na obsah dovolania a vzhľadom na § 242 ods. 1 O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo

v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených vád ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania, nie je významný subjektívny názor účastníka, ale len zistenie, že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Dovolateľ vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

Žalobca namieta, že konanie je zaťažené procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť realizovať procesné oprávnenia priznané mu v konaní za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

V sporovom konaní platí dispozičná a prejednacía zásada. Účastníci sú v ňom povinní opísať všetky rozhodujúce skutočnosti a na ich preukázanie označiť dôkazné prostriedky. Súd ale nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky to vyjadril v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993, v ktorom zaujal názor, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení, nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p. K rovnakému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999, v ktorom uviedol, že ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je prípustné, lebo tento postup súdu nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom.

Pokiaľ účastník navrhne súdu dôkaz, je povinný uviesť, ktoré skutočnosti sa ním majú preukázať, lebo inak sa vystavuje možnosti, že súd nevykoná dokazovanie dôkazom, účel vykonania ktorého nebude zrejmy. Súd nevykoná dôkazy, ktoré nie sú pre posúdenie veci relevantné a nemôžu smerovať k zisteniu skutočností predvídaných skutkovou podstatou právnej normy, ktorú treba na danú vec aplikovať.

Pokiaľ žalobca pri tvrdení odňatia možnosti konať pred súdom poukázal na (ním bližšie neoznačené) rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z roku 1997, mal zrejme na mysli rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 92/1996, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 39/1997. Dovolací súd poukazuje na to, že vo veci, ktorej sa týkalo rozhodnutie uvedené žalovaným, išlo o odlišnú skutkovú a právnu stránku veci. Závery, ku ktorým dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky v žalobcom uvádzanom rozhodnutí, nemožno na prejednávajúcu vec aplikovať. Pre účely preskúmvanej veci treba zopakovať, že povinnosťou súdov v danom prípade nebolo vykonať všetky dôkazy navrhnuté žalobcom. Pokiaľ teda súdy nevyhoveli jeho návrhom na vykonanie niektorých dôkazov, neodňali mu možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd pre úplnosť uvádza, že pokiaľ súdy prípadne rozhodli bez úplných alebo správnych skutkových zistení alebo tieto zistenia správne právne neposúdili, neodňali tým žalobcovi možnosť pred súdom konať; na tieto nesprávnosti by dovolací súd mohol vziať zreteľ, len ak by dovolanie bolo prípustné (o tento prípad ale v danej veci nešlo). Pre prípad, že dovolateľ namieta nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že nepreskúmateľnosť je judikatúrou (viď R 111/1998) považovaná za tzv. inú vadu konania, na ktorú možno vziať v dovolacom konaní zreteľ, len ak je dovolanie prípustné; sama vada tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladá.

Keďže prípustnosť podaného dovolania nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd odmietol dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní bol procesne úspešný žalovaný a vzniklo mu právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení

s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaný v dovolacom konaní nepodal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania, preto mu dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. decembra 2010

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková